NUORISOTUTKIMUSSEURA RY.
NUORISOTUTKIMUSVERKOSTO

Selontekoa koskeva lausunto teemasta NEET -nuoriso

VTT Tutkijatohtori Elina Pekkarinen

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

16.3.2017

Selonteosta ja nuorisoa koskevasta nykykeskustelusta yleisesti

- Pyrin lausunnossani tuomaan keskusteluun sellaisia nuorisoilmiöitä ja -ryhmiä, jotka haastavat selonteon tavoitteita - yhdenvertaista, tasa-arvoista ja osaavaa yhteiskuntaa.
- Nuorison tarkastelu vain työmarkkinoiden ja koulutuksen näkökulmasta on tämän päivän ilmiö.
- Valtaosalla nuorista menee hyvin ja he kykenevät vastaamaan asetettuihin odotuksiin.
- Miten taataan arvokas ja hyvä elämä niille nuorille, jotka eivät kykene toimimaan koulutus- ja työmarkkinoilla odotetulla tavalla?

NEET -nuoret

- NEET (= *Not in Employment, Education or Training*) viittaa nuoriin, jotka eivät ole töissä, eivät opiskele, eivätkä ole (työvoimapoliittisessa) koulutuksessa.
- Arviot lukumääristä vaihtelevat, koska nuorten tilanteet muuttuvat niin nopeasti.

Kuvio 9.15–24-vuotiaat opiskelijat ja muut nuoret työmarkkina-aseman mukaan vuonna 2011.*

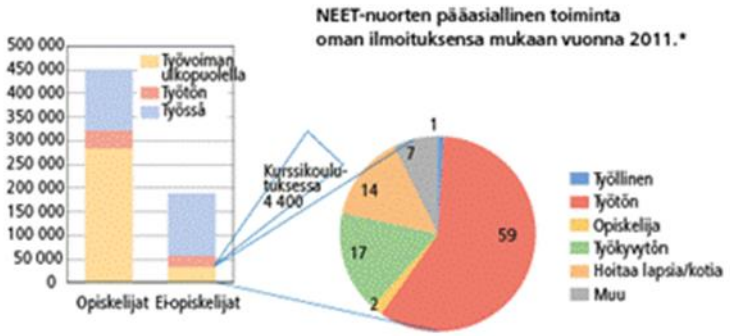

* Varusmiespalveluksessa olevat eivät ole mukana.

Lähde: Eurostat 2012

- OECD raportin mukaan vailla työtä ja koulutuksen ulkopuolella olevien 20–24-vuotiaiden nuorten miesten osuus on Suomessa kasvanut.
  - Tuloksia on tosin kritisoitu epätarkasta mittaustavasta.
- Alhainen koulutustaso ja työelämän ulkopuolisuus ovat yhteydessä lukuisiin hyvinvoinnin ongelmiin, kuten heikkoon toimeentuloon, mielenterveyden häiriöihin ja rikollisuuteen.
- Varhaislapsuuden olosuhteilla on yhteys myöhempiin ongelmiin, mutta toivoa ei sovi menettää.
- Nuoruusikä on otollinen aika muuttaa suuntaa – hyvässä ja pahassa.

Erityisiä ilmiöitä ja ryhmiä

- Hyvinvoinnin ja pahoinvoinnin polarisoituminen
- Lastensuojelun asiakkaat – tunnistettu ja tunnustettu ryhmä
- Nuoret työkyvyttömyyseläkeläiset
- Peruskoulun joustamattomat rakenteet ja oppilashuollon ongelmat (erityisesti toisen asteen kouluissa)
- Haavoittuvassa asemassa olevat lapsiryhmät
  - Kotoperäisiin vähemmistöihin kuuluvat lapset, (yksin maahan tulleet) alaikäiset turvapaikanhakijat, maahanmuuttajataustaiset lapset, vammaiset lapset, seksuaalivähemmistöihin kuuluvat sekä päihteitä käyttävien vanhempien tai itse päihteitä käyttävät lapset ja nuoret.

Toimenpide-ehdotuksia

- Joustoa peruskouluun.
- Opiskelijahuollon ja nuorten erityistarpeiden tukemista.
- Nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden saatavuuden parantaminen.
- Riskitekijöiden tunnistaminen: heikko koulumenestys, oppimisvaikeudet, mielenterveyden häiriöt, käytöshäiriöt, päihdekokeilut, lastensuojelun asiakkuus, perheen pitkäkestoiset toimeentulon ongelmat, muut vanhemmuutta kuormittavat tekijät (kuten parisuhderistiriidat ja väkivalta).
- Panostetaan lastensuojelun kautta sijoitettuina olleiden nuorten itsenäistymisen vaiheeseen.

- Kirjallisessa lausunnossani on tarkemmin kuvattu edellä mainittuja ilmiöitä ja lausunnossa on myös kattava kirjallisuusluettelo.
- Kiitos ajastanne!